

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. De Principiis ad Dominium pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

§. II.

De Principiis ad Dominium pertinentibus.

PRINCIPIUM I.

In necessitate extrema omnia sunt communia.

Sensus.

Hoc est, quando aliquis non potest mortem aliter evadere, nisi aliena bona usurpet, potest ea sine alterius injuria assequi ad vitam suam defendendam.

Authoritas.

Desumptum est ex communi sensu Doctorum, uti videre potest apud Laym. l. 3. tr. 1. c. 5. n. 5.

Ratio.

Quia divisio Gentium aliter fieri non potuit, nisi excluso jure, cum nemo juri ad vitam suam renunciâsse credatur, nec adeo nec jus ad ea, quæ ad vitam suam conservandam sunt necessaria, deponere voluisse.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum à peccato Furti excusari, qui in extrema necessitate constitutus panem Pistori ex domo auferat, uti omnes concedunt.

Deducitur 2. Milites à rapina excusari, si negato victu necessario, violenter aliis, quantum necesse est, cibaria eripiant.

Deducitur 3. Eum, qui violenter ab alio invaditur, posse quantum cuiuspiam auferre ad seipsum defendendum.

PRINCIPIUM II.

Quod divini juris est, in nullius bonis est.

Sensus.

Res Sacræ, quæ per Pontifices DEO specialiter consecrantur, ut sacræ ædes, vestes, vasa, propriè in nullius Homini Dominio constitutæ dicuntur, sed ad DEVM pertinere videntur.

Kk §

Autho-

Authoritas.

Desumptum est ex §. Nullius. Instit. de rerum divisione & approbatur à Laym. l. 3. tr. 1. c. 5.

Ratio.

Quia hoc ipso, quòd DEO per consecrationem oblata fiat, extra Dominium & Jurisdictionem humanam extrahuntur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eiusmodi res sacras ad profanum usum adhiberi non posse, uti communiter docent Auctores.

Deducitur 2. Nec alienari eiusmodi res sacras posse, nisi pauperum necessitas, vel captivorum redemptio, vel alia publica causa id exigat, uti in cap. Nulli de rebus Eccl. non alienandis habetur.

Deducitur 3. Eiusmodi res sacras nec in Feudum, Emphyteusim, locationem ad longum tempus, pignus, hypothecam tradi posse, cum alienationis nomen in favorem Ecclesie latius accipi, atque adeò ad hos etiam contractus extendi debeat, uti Laym. l. 3. tr. 10. n. 2. testatur.

PRINCIPIUM III.

Quod antea nullius est, id naturali ratione occupanti conceditur.

Sensus.

Hoc est, quando aliquid sub certo cujusquam Dominio constitutum non est, illius Dominium acquirit, qui illud apprehendendo possidere incipit.

Authoritas.

Desumptum est ex §. Feræ. Instit. de rerum divisione & refertur à Laym. tr. 1. c. 5. n. 6.

Ratio.

Quia hoc ipso, quòd bonum eiusmodi commune fuerit poterat à quovis contractari, & in propriam utilitatem converti. Dominium verò illius acquiri etiam expediebat ad hostes finiendas, quæ orientur, si quisque rem communem ab alio occupatam eidem iterum pro libitu auferre posset.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Pisces, volucres, & feras, quæ in locis nullius Domini certi Dominio subjectis capiuntur, jure Gentium ad capientem pertinere, uti Laym. l. c. ex communi locet.

Deducitur 2. Etiam bona derelicta, quæ Dominus ea mente abiecit, ut in numero rerum suarum esse nolit, ad primo occupantem pertinere, uti ex §. Hoc ampliùs. Instit. de herem divis. colligitur.

Deducitur 3. Res inventas, quarum Dominus nullus existat, aut ignoratur, & cognosci non potest, ad Inventorem pertinere juxta probabilem sententiam, cum neque jure naturali, neque Ecclesiastico videantur Inventores obligari ad res res Pauperibus tribuendas, ut multi cum S. Thoma videntur, teste Laym. n. 24.

PRINCIPIUM IV.

Traditionibus & usucapionibus dominia rerum, non nudis pactis transferuntur.

Sensus.

Hoc est, ad hoc, ut aliquis perfectum alicujus rei Dominium acquirat, non sufficit, ut Titulum solum, vel solam traditionem alicujus rei habeat, sed utrumque requiritur, nisi aliud in jure statuatur.

Authoritas.

Desumptum est ex le: 20. Cód. de pactis. Item ex le: 31. de acquirendo dominio, ubi dicitur, etiam traditionem solum non sufficere.

Ratio.

Quia per Titulum solum sine traditione acquiritur ordinem solum actio Personalis adversus Possessorem, non autem realis, nisi aliud Leges decernant, sicuti faciunt in beneficiis Ecclesiasticis, adita hæreditate, donationibus, quæ fiunt in Ecclesiis, & aliis piis locis, & aliis nonnullis casibus, quos videre est apud Laym. l. 3. tr. 1. c. 5. n. 8.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Si uni res aliqua sit vendita, & alteri posterius

posteriùs simul vendita & tradita, hunc posteriorem Dominium rei acquirere, uti expressè in le: Quotiens. Cod. de vindic. insinuatur.

Deducitur 2. Si Personæ alicui particulari res aliqua donetur, & postea alteri donetur, & tradatur, donum hoc ad istam, & non ad priorem Personam pertinere, uti Glossa Baldi sup. leg. Quotiens cit. resolvit his verbis: Ille est prior in Dominio, cui res priùs traditur, licet alius in Titulo prævenerit.

Deducitur 3. Si domus alicui nudâ conventione, aliter verò etiam cum traditione locata sit, non posse hunc posteriorem à priore de sua possessione deturbari.

PRINCIPIUM V.

Nemo potest plùs Juris transferre in alium, quàm sibi competere dignoscatur.

Sensus.

Hoc est, nemo potest alicui ampliorem de re aliqua disponendi facultatem concedere, quàm ipse priùs habuerit.

Authoritas.

Desumptum est ex le: 6. decret. c. ult. reg. 79. Item ex reg. 58. ff. de reg. Juris, illudque explicant, & defendunt Decius, Dynus, Canisius, & Barb. axiom. 135. & 160.

Ratio.

Quia nemo dat, quod non habet, ut in cap. Quod autem 5. de Jure Patronatus dicitur, ergo nec plùs dare potest, quàm habeat.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Si aliqua terra data alicui fuerit in Fidei-jum, vel Hæreditatem, sed tantùm, quoad vixerit, possidenda, non posse eum in uxorem transferre hoc Jus per modum Ususfructus post mortem ejus continuandum, uti in cap. Nuper. 6. de donat. Inter vir. & uxor. definitur.

Deducitur 2. Non posse Confessarium delegare alteri potestatem absolvendi à reservatis casibus, à quibus ipse absolute non potest, uti unanimiter docent Theologi.

Deducitur 3. Eum, qui alteri vendit prædium variis legibus

servitutibus gravatum, non posse illum à servitutibus talibus liberare, uti ex le: Traditio. 20. ff. de acquir. rer. domin. dicitur.

PRINCIPIUM VI.

Qui prior est tempore, potior est jure.

Sensus.

Hoc est, quando aliquis acquisivit jus ad rem aliquam alicui in possessione Juris talis præferatur omnibus, qui simile jus ad eandem rem post ipsum acquisivisse videntur, nisi aliud ius statuatur.

Authoritas.

Desumptum est ex l. 6. decret. c. fin. reg. 54. & ex le: 98. de reg. Juris, ubi dicitur: Quoties in utriusque causa lucratio vertitur, is præferendus est. cujus in lucrum causa tempore præcedit; illudque explicant Canisius, Dynus & Decius in l. 11. c. 11.

Ratio.

Quia, uti in le: Non debet. 74. ff. de reg. jur. dicitur, non debet alteri per alterum iniqua conditio inferri, ergo nec illi, qui prior illud obtinuit, invito auferri.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, cui prius beneficium collatum est, in possessione præferri posteriori, uti in cap. ei, cui. 7. & in l. 17. de præb. in 6. definitur, modò posterior non à Sede Apostolica; prior verò ab alio in aliquam Ecclesiam sit receptus; in hoc enim casu posterior præferri debet, uti in cap. Hi, qui. de præb. in 6. habetur.

Deducitur 2. Eum, qui prior aliquam hypothecam accepit, præferendum esse illi, qui eam posterius obtinuit, uti ex l. Qui prior. 11. ff. Qui potiores in pignore colligitur.

Deducitur 3. Eum, qui prius sponsalia contraxit, posse præferri Sponsam præ eo, cui post fidem priori datam illa se sponsavit, uti in cap. Duobus. 1. & cap. Tuas. 5. de Sponsaliorum definitur.

PRIN-

PRINCIPIUM VII.

Possessor| malæ fidei ullo tempore non
præscribit.

Sensus.

Hoc est, qui scit, se rem alienam possidere, aut certe dubitat, num sit sua; etiamsi tanto tempore, quantum ad præscriptionem requiritur, eam possideat, hæc tamen possessio illi minimè conducet ad privilegia præscriptionis obtinendum, nisi in aliquo casu specialiter id Jura concedant, ut in c. 1. de præscript. permittitur Episcopo loci à se converti ad Catholicam unitatem; item in Cap. Cum secundum. de hæret. in 6. præscriptio earum rerum, quæ ob non solutum vectigal in commissum ceciderunt.

Authoritas.

Desumptum est ex l. 6. decr. c. fin. reg. 2. Item ex c. 17. & 19. ac ultimo de præscript. illudque defendunt & explicant Canisius ac Dynus.

Ratio.

Quia non est æquum, ut aliquis ex suo delicto committendum reportet; neque fraus & dolus cuiquam debent patrocinari, uti in c. 2. de dolo. c. 2. de cogn. spir. dicitur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui invenit rem alienam, & non adhibet sufficientem diligentiam in Domino inveniendo, non posse eam ullo tempore præscribere, uti communiter docent Theologi.

Deducitur 2. Eum, qui reipsa possidet rem suam, non tamen probare potest, esse suam, non posse se præscriptionibus neficio tueri, si putaverit, se possidere rem alienam, uti Lagus d. 7. n. 26. & alii docent.

Deducitur 3. Eum, qui cum ignorantia Juris possidet rem alienam, probabilius non gaudere præscriptionis privilegio, uti Lessius l. 2. c. 6. n. 17. Dicast. Molina & alii communius docent.

PRINCIPIUM VIII.

Sine possessione præscriptio non procedit.

Sensus.

Hoc est, nisi is, qui rem aliquam præscribere cupit, eandem corporis, animi, jurisque adminiculo apprehendat, & teneat, nunquã poterit præscriptionis privilegio gaudere.

Authoritas.

Desumptum est ex reg. 3. in 6. & habetur in le. Sine. ff. de acq. & est receptum apud Theologos, & Juristas.

Ratio.

Quia in hoc consistit beneficium præscriptionis, ut bonæ fidei possessor, post legitimi temporis decursum, Dominum suam suam pristinam repetentem, vel pristino suo jure uti volentem, oppositione possessionis tanto tempore, quantum juris exigant, habitæ repellere, adcoque contra eum preëmptio accipere possit.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui est incapax possidendi, etiam præscribendi incapacem esse, atque adeo Laicos nunquam in sacras præscribere posse, uti in le. Quod universas. §. Possessionem. ff. de acquir. possess. deciditur.

Deducitur 2. Neque Commodatarium, Depositarium, Locatum, Inquilinum, Procuratorem, qui rem in pignus accipit, præscribere posse, sicut ex le. 2. Cod. de præscript. 30. ann. colligitur, eò quòd non suo, sed alieno nomine possideant, ut in cap. Si diligenti. de præscript. dicitur.

Deducitur 3. Subditum, dum se subditum profiteretur, præscribere non posse adversus ea, quæ potestas gubernativa minime ac necessario requirit, puta, ut legibus aut præceptis non teneatur, ut à Superiore non judicetur, vel puniatur, ut ex communi docet Abbas in c. Cum contingat. n. 14. de iur. competente.

§. III.

De Principiis ad Iustitiam commutativam, & restitutionem pertinentibus.

PRIN-